

NOVICE

Uredništvo in upravnništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Izhajajo vsako jutro.

Veljajo do konca leta 1918 20 K.

Za četrt leta K 10.—

Mesečno K 3-50.

Posamezna številka 20 v.

Oglasi po dogovoru.

Št. 47.

V Ljubljani, torek dne 27. avgusta 1918.

Leto I.

Avstrijsko vojno poročilo.

Naša protiofenziva v Albaniji. — Berat in Fieri osvojena.

Dunaj, 25. avgusta. (K. u.) Uradno.

Italijansko bojišče.

NIČ novega.

Albanija.

Naš napad napreduje uspešno. Po ljutih bojih so včeraj severno Fieri bile zavzete italijanske oporne postojanke. Naše čete so ob zasledovanju prekorale Semenji. Tudi pri Beratu in v gorovju Siloves smo dalje napredovali. — Bombni napadi naših letalcev na Valon so se nadaljevali.

Večerno poročilo.

Dunaj, 25. avgusta. (K. u.) Čete generalobersta barona Pflanzer-Baltina so zavzele Berat in Fieri.

Dunaj, 26. avgusta. (K. u.) Uradno.

Italijansko bojišče.

V ozemlju Osolone uspešni spopadi predstraž.

V noči na 25. t. m. so pri zasledovanju sovražne skupine napadli naši letalci letališče pri Padovi in napravili znatno škodo.

Albanija.

Protiofenziva generalnega polkovnika barona von Pflanzer-Baltina je dosegla včeraj Fieri in Berat. S tem so zopet v naših rokah oni kraji, kojih osvojitve pred 6 tedni so pozdravili Italijani kot odločilni preobrat v jadranskem vprašanju. Fieri je padel po krvavih bojih po cestah in v hišah. Umikajočega se nasprotnika smo začeli zasledovati. V Berat so vdrele naše vrste čete, ki so kos vsem težkočam vojnega plesa, včeraj zjutraj v obširnem napredovanju. Kmalu nato je bil vržen sovražnik z obyladujočim višim Spragrij in Sinja. Tudi ob zgornjem Devoliju smo razširili svoje uspehe. Izgube Italijanov na vojaki in vojnem blagu so zelo velike.

Šef. gen. štaba.

Fieri in Berat zopet naša.

Dunaj, 26. avgusta. Iz vojnega tiskovnega stana javljajo: Fieri in Berat kronajo sedaj protiofenzivo naših pod vodstvom generalnega polkovnika barona Pflanzer-Baltina v Albaniji vojujočih sil. Ko je bilo vodstvo italijanske armade početkom prejšnjega meseca z močnejšimi silami napadlo naše postojanke v Albaniji in ko smo te začasno po načrtu preložili nazaj, je vsa antanta pozdravljala začetni uspeh z glasnim pritrjevanjem, ki se je izrodilo v vrisk, ko je poročal italijanski generalni štab o Fieriju in Beratu. Prezgodnjemu slavu pa sledi sedaj bridko razočaranje:

Koncem minolega meseca so naše čete nastavile protisunek, so potolke sovražnika med Fierijem in morjem in so prebredle reko pri Kalmi in Kuzi. S tem je bil velik del Italijanov prepuščenega ozemlja zopet v naših rokah. Dne 22. avgusta pa so zamahnile naše bojne sile z drugim uničujočim udarcem in so izrgale sovražnikom postojanke z neodoljivim naskokom.

Na ovinkih Semenija smo sovražnika kmalu nato zadeli, višine Minar so padle v našo last in po hudih bojih smo izrgali Italijanom tudi oporišča in močno zgrajene višine severoiztočno Berata, Tega pritiska od zapada in severa ni izdržal sovražnik. Dne 25. avgusta je padel Berat in naše nad vso hvalo zvihrele čete so vihrale ven čez mesto in so zasedle višine južno od mesta. Na zapadnem krilu smo vzeli isti dan Fieri po hudih bojih. V dolini Devoli so vzele naše sile važne postojanke. V očigled divji klimi in krševitemu ozemlju, ki smo ga morali premagati z velikimi težavami znači zavojevanje Fierija in Berata veliko delo, ki dokazuje sovražniku, da je odpor naših krasnih čet neuklonljiv, da njihov duh ne ohromi.

Lahi in jugoslovansko vprašanje.

Lugano, 25. avgusta. Reuter javlja, da se politična debata o laško-jugoslovanskih odnošajih v Italiji z nervoznostjo nadaljuje. „Corriere della Tera“ napada Sonnina, da je laško stvar pri Amerikancih diskreditiral. Hussarekovim načrtom o federativnem preustroju Avstrije se posveča velika pozornost.

Italijani gubé nadé.

Chlasso, 26. avgusta. V „Corrieru della Serra“ je čitati priznanje, da pri to ameriških čet na italijansko fronto ni tak, da bi mogli računati na zavojevanje po sovražniku zasledenih in neodrešenih pokrajih. Polk, brigada ali divizija Američanov niso čete, ki bi zadostovale.

Italijansko vojno poročilo.

23. avgusta.

Na vsej fronti močni artiljerijski dvoboji. Delavci in čete, korakajoče v Veltlinu in v dolini Brente, so bili razpršeni in v Judikariji so bile patrolje pognane v beg. Preteklo noč so obstre-

ljevali naši aparati sovražna letala v Lagarinski dolini in v furlanski nižini z uspehom. Pet sovražnih aparatov je bilo v zračnih bojih zbitih.

24. avgusta.

Včeraj je obnovil sovražnik, oprt na številno artiljerijo, svoje napade v masah na naše izpostavljene pozicije ob spodnjem Semeniju in na višinah Malega Toromicesa na levem krilu spodnjega Semenija, ali bil je zavrnjen. V središču pri Petkovem smo izvršili protinapad. Sovražnik je nekoliko prodril naprej na severu Buvalice. Na desnem krilu je mogel z lahkoto prodrati ob točki 1150. Sovražnikove izgube so težke. Mi smo ujeli nekaj mož.

Nemško vojno poročilo.

Velika ofenziva sovražnikov — uspešna defenziva Nemcev.

Berolin, 25. avgusta. (K. u.) Uradno.

Vojni skupini kraljeviča Ruprehta in generalnega polkovnika von Boehna.

Uspešni boji med sprednjimi četami jugozahodno Yperna. Na obeh straneh Baillaulea in severno prekopa La Bassée smo odbili delne napade od naših črt. Med Arrasom in Sommo so Angleži nadaljevali svoje napade. Močna infanterija, ki so jo vodili oklopni vozovi, je napravila zgodaj zjutraj sunek med Neuvilom in St. Legerjem. Uničena je bila ob težkih izgubah pred našimi črtami. V St. Legerju stoječi oddelki so se umaknili v smislu povelja v naše bojne črte izhodno kraja. Tudi pred Moryem so se izjalovili sovražnikovi napadi. Močne sovražne sile so večkrat jurišale naše črte po bojih z dne 23. avgusta zahodno Behangnies-Bapaume-Varlencourt potekajoče fronte. Težišče napada ob sodelovanju številnih oklopnih voz je bilo naperjeno proti Bapaume samemu. Napadi so se zrušili. Poročnik Engelhardt je razstrelil tukaj zadnje dni 6 oklopnih voz. Proti našim od Ancre odmaknjenim črtam je sovražnik močno pritiskal in je popoldne izvršil napad iz Courcelletta in Pozièresa proti Martin Puich-Bazentinu. Pruske čete so izvedle protinapad v bok sovražnika in so ga zapodile tja onostran Poizieres nazaj. Od vzhodno Alberta do Somme je skušal sovražnik na več krajih z močnimi napadi prebiti naše črte. S šestornim jurišem proti sredini bojne črte je porabljal sovražnik zopet številne oklopne vozove. Prusi, Hesi in Virtemberžani so zapodili sovražnika nazaj. Preganjali so ga do La Boisselle in preko ceste Albert-Bray in mu prizadejali težke izgube. Tukaj po sklepu bojev daleč v sovražne čete na celi fronti segajoče črte smo ponoči zopet umaknili. Med Sommo in Oiso se je omejevalo bojno delovanje na topniške boje in manjše pešaške boje severno Roye in zahodno Oise. Ob Ailetto je bojevanje popustilo. Med Ailetto in Aisno so proti Crocy-au Mont in ob obeh straneh Chavignya po silnem ognju večkrat močni, posebno prvi in južno Chavignya v gostih valovih izvedeni napadi. Zavrženi so bili ob težkih izgubah za Francoze. Konjeniški strelski polki so se pri tem najbolj izkazali.

Naša bombna letalska skupina je obmetavala v noči na 25. avgusta pristaniške naprave, kolodvore, vojaške naprave in sovražnikova taborišča s 75.000 kg bomb.

Večerno poročilo.

Berolin, 25. avgusta. Hudi angleški napadi ob obeh straneh Baupauma. S silnimi silami poskušeni predor sovražnika se je izjalovil. Lasni protinapadi za osvojitve izgubljenih tal se še nadaljujejo. Mnogo razstreljenih oklopnih voz je raztresenih pred in za našimi črtami. Silni napadi Francozov južno Ailette, katerih glavna sila je bila zlomljena z lastnim uspešnim napadom.

Berolin, 26. avgusta. (K. u.) Uradno.

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta in generalnega polkovnika von Boehna.

Boji na predpolju pri Baillaulu in severno Scarpe.

Zahodno Croisillesa so obležali sovražni napadi v našem ognju. Podnarednik Goebel je sestrelil s svojim vlakom strojnih pušk štiri oklopne vozove. Podčastnik Henne z lahкими minometi tri oklopne vozove skupaj. Na obeh straneh Bapaume je nadaljeval sovražnik mn St. Legerjem in Martin-Prichom svoje napade. Še pred posegom infanterije v boj naj bi izsilili tu oklopni vozovi predor skozi našo fronto. Kjer je bil sovražnik zavrnjen z ognjem ali protisunkom, so sveže moči vedno zopet ponovno nadalje napadale. Njegovi napadi so se v celoti ponesrečili. Podrobno je bil potek bitke sledeči:

Sovražnik je vdrl v našo črto, ki gre zahodno Moryja — zahodno Bapaume — Martin Puich. Severno Bapaume so ustavile čete v krajevnih pripravah in rezervah sovražnika ob vzhodnem robu Noryja in Favreilla kakor tudi zahodno Bapaume. Nadaljnji napadi so se zrušili pred to črto. Jugozahodno Bapaume je napravil sovražnik sunek med Filloy in Martin Puich proti Guedecourtu in Flersu. Pruski polki in mornarična infanterija so ga vrgli v močnem protinapadu nazaj na črto Tilloy—Martin Puich. Oba kraja sta bila zopet zavzeta. Številni oklopni vozovi leže sestreljeni pred in za našo črto. Na našo, od fronte

Ancre odmaknjeno črto Bazentin le Petit-Carnoy-Suzanne se je spravil sovražnik tekom popolnedneva. Močnejši napadi, ki jih je izvajal zvečer med Carnoyem in Sommo, so bili zavrnjeni.

Južno Somme se je ustalil sovražnik po večkratnih napadih v Cappyju in Fontaineu, ob obeh straneh Rimske ceste pa smo odbili njegove napade.

Med Sommo in Aiso nobenih posebnih bojnih delovanj.

Med Ailetto in Aisno so napadle pruske garde sovražnika vzhodno Crecy au Mont, so osvojile višino jugovzhodno Pont St. Marda in so odbile v zvezi z nemškimi lovci zelo močne napade belih in črnih Francozov. Bilo je privedenih okrog 400 ujetnikov. Tudi severno Aisne so se zrušili zvečer močni napadi sovražnika.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Delni spopadi ob Vesli.

Večerno poročilo.

Berolin, 26. avgusta. Angleški napadi se širijo do severno od Scarpe; na obeh straneh od Bapaume in jugoiztočno Somme močni boji. Sovražnikovi napadi so se v celoti izjalovili. Deloma se vrše še protinapadi. Longuevan in Mont au Ban smo mi mimogrede izgubili in zopet vzeli. Med Sommo in Oiso razven krajevnih bojev severno Avre miren dan. Delni boji severno Aisne.

Berolin, 26. avg. Iz odlično poučenega vira prihaja vest, da so uspehi, ki so jih dosegli Nemci s svojim počasnim umikanjem, mala izguba ozemlja in primeroma male izgube ljudij. Fochova ofenziva se, kakor se zdi, ne more več napeti. Istotako pa so informirani, da Angleži niso preveč vzradoščeni od ameriške pomoči in da bi jim ne bilo prijetno, če bi povzročila zmago šele ameriška pomoč. Merodajni krogi presojajo vojaški in politični položaj, pa pravijo, da bodo nade za mir po končani antantni ofenzivi dokaj ugodneje.

von Ludendorff.

Podvodna vojska.

Berolin, 26. avg. (Uradno.) V vzhodnem in srednjem delu Sredozemskega morja smo potopili 17.000 ton, med temi tri velike parnike.

Vojaški položaj mora dozoreti.

Berolin, 26. avgusta. Mnogi poslanci, tudi taki, ki so državnemu kanclerju po stranki blizu, vedo, da se sestane državni zbor v najbližjem času. Včeraj pa je postalo jasno, da ni nikakega vzrok za sklicanje državnega zbora, tem manj, ker druge merodajne osebe tega ne žele. Te osebe je iskati v krogih, ki hočejo pustiti dozoreti vojaški položaj, predno ga predajo parlamentu v pretres.

Admiral Wilson na Francoskem.

Berolin, 26. avg. Od švicarske meje poročajo iz Pariza, da je došel ameriški admiral Wilson v francoski pristan Brest, kjer ga je sprejel predsednik Poincaré.

Bern, 26. avg. „Petit Journal“ bilježi, da so Nemci opustili Noyon.

Antantin plen.

„Journal de Geneve“ izkazuje, da so ujele antantne čete od 18. julija dalje okrog 70.000 ujetnikov in uplenile 1700 topov.

Do konca z orožjem.

Curih, 25. avgusta. Iz Pariza se javlja: Šef ameriškega generalnega štaba March stoji na stališču, da se more končati vojna le z orožjem. Odločitev se uvidi v tem, da pride v Evropo dovolj velika armada Američanov. March računa z nadaljevanjem vojne do bodoče spomladi; pozivati je treba k vojakom uničujoče število mož, v katerem uvidi March konec svetovne vojne, namreč v popolnem vojaškem porazu Nemcev.

Napadi sovražnih letalcev na Berolin, Dunaj, Carigrad.

Curih, 25. avgusta. Antanta je priredila skupni posvet letalcem, ki je sklenil sestaviti velike letalske skupine, ki naj bi napadle glavna mesta četverozeve, predvsem Berolin, Dunaj in Carigrad. Priprave, ki jih bodo kmalu začeli, so prevzeli francoski letalski častniki. D'Annunzio si je izposloval, da bo vsem poletom osebno poveljeval.

Angleži v Turkestanu.

Kodanj, 25. avgusta. „Times“ poročajo, da so angleške čete z uspehom vdrele v Turkestan in zasedle važno točko Krasnovlodsk, odkoder obvladajo ves Turkestan.

V Turkestanu je mnogo avstro-ogrskih vojnih ujetnikov. Angleški vpad v Turkestan naj ne bi bil samo nov član verige, ki naj oklene ruskega „zaveznika“ ampak naj bi Angležem tudi omogočil, polastiti se naših neoboroženih vojnih ujetnikov.

Turška zmaga.

Carigrad, 26. avgusta. Sovražnik je s pomočjo napadel Zat el Hač v Hedžasu. Mi smno ga pognali. Na drugih frontah ni bilo nič posebnega.

Španija v oblasti antante.

Antanti zadostuje blagonaklonjena nevtralnost.

Curih, 25. avgusta. Antanta mrzlično dela na to, da bi pripravila Španijo v nasprotje z osrednjimi silami. Posebno so skušali Angleži z vsemi sredstvi pridobiti španskega ministrskega predsednika Maura za to, da bi prekinil diplomatske odnose z Nemčijo. Ponesrečeni prodiralni poskus antante na zahodni fronti je pač stal toliko žrtev, da rabijo vodilni državniki Anglije in Francije brž nadomestila, da jim ne bi bilo treba pričakovati bodoče nemške ofenzive z oslabljenimi močmi, ker so poleg tega tudi ameriške čete precej razredčene. Antanta je delala po svojih agentih v Španiji na brezobziren način razpoloženje proti Nemčiji, proti poapljanjem podmorskih čolnov. Španija pa nima prav nobenega povoda, da bi se razburjala vsled izgube ladij po U-čolnih, ker je vendar kakor zvezo sklenila do danes še ne objavljeno pogodbo z antanto, na podlagi katere je dala Španija vso ladijsko prostornino na razpolago antanti. Zdaj se bo pokazalo, da-li ima španska vlada moč, izvit se iz zadnje zanke, ki ji jo nastavlja Anglija, in preprečiti vojno napoved osrednjim državam.

Ženeva, 26. avg. Lyonski listi poročajo, da se španska vlada nahaja v precej težkem položaju. Vsa dežela je vznemirjena pri sami misli na vojne posledice zadnje note. Boje se strašnih posledic, če vlada ne bi krenila na drugo pot. „Pongres“ priznava, da so predčasna razkritja dela madridskega tiska, ki zastopa antanto, ustvarila sedanji poostreni položaj.

Pariški listi so mnenja, da bi bil vstop Španije v vojno za antanto daleko manj ugoden, kakor blagonaklonjena nevtralnost. Glavna reč bi bila zaplemba nemških ladij, odredba, ki bi se dala doseči diplomatskim potom.

Curih, 25. avgusta. Nemško-španski spor je poravnal. Španski ministri so odšli na svoja letovišča.

Nova revolucijska stranka v Rusiji.

Proti vsem in vsakemu.

Kodanj, 25. avgusta. „Pravda“ poroča, da se je ustanovila na ruskem nova revolucijska stranka z imenom „Levica“, sovjetski vladi pripadajoča socialnorevolucionarna stranka, ki izdaja list „Snanja Borby“ in ji načeluje socialistični vodja Sachs. Stranka ki ima središče v Moskvi, je v celi Veliki Rusiji ustanovila podružnice in ima že zelo veliko pristašev. Stranka je proti brestovskemu miru, proti terorju, proti posameznikom, hoče iti z boljševiki in proti sovražnikom revolucije.

Sovjeti zopet zmagujejo.

Moskva, 24. avgusta. Vojno poročilo sovjetov govori o znatnih zmagah sovjetskih čet na vseh točkah zapadne fronte. Vrše se trdovratni boji za okolico obvladajoče postojanke.

Moskva, 26. avgusta. Iz Nollwicha (?) je došel od poveljnika sovjetskih čet sledeči telegram: Korakam proti središču bele garde, proti Uršumu, ki ga napadam od strani.

Stockholm, 26. avgusta. Čete generalov Aleksejeva in Krasnova so doživele hud poraz. Sovjeti so prešli k ofenzivi in zasledujejo Aleksejeva.

Charbin, 26. avgusta. V iztočni Sibiriji so angleške, francoske in japonske čete doživele od sovjetske premoči poraz.

Francoski generali vodje destruktivnega gibanja.

Stockholm, 26. avgusta. „Krasnaja Gazeta“ poroča: V Petrogradu razširjajo antantini agentje vesti, ki povzročajo pri prebivalstvu paniko. Sliši se, da je, če padejo boljševiki in pridejo pristaši antante na krnilo, že natančno odločeno, kdo bo na povelje antante usmrčen. Zastopniki antante so baje pripravili karto onih oseb, ki se morajo takoj, ko čete alijarancev zavzamejo Petrograd, usmrtiti. Za razširjalce teh vznemirljivih vesti se smatrajo nekteri v Petrogradu se še nahajajoči generali. Pozivljamo sovjetske vlade, naj te hujšakače zapro in postavijo pred revolucijsko sodišče.

Nameravani atentat na ukrajinskega hetmana.

Stockholm, 26. avgusta. Ruski poročevalec „Daily News-a“ poroča, da nameravajo ruski socialni revolucionarji atentat na hetmana Skoropadskega v Kijevu, ki naj ga izvrši član njihovega levega krila. Ukrajinske oblasti so pripravile vse potrebne protiodredbe.

Stockholm, 26. avgusta. Na prejšnjega vojne ministra in podpredsednika provizorne vlade astrahanske, Maslova, je bil poizkušen atentat z bombo. Maslov je le malo poškodovan. V Astrahani so zaprli mnogo oseb, ker so prišli na sled zaroti.

Cehoslovaki.

Kodanj, 26. avgusta. „Times“ poročajo, da so bili Cehoslovaki zadnji čas hudo poraženi in da so se povsod umaknili. Cela železniška proga med Harabovskom in Čito se nahaja v rokah

boljševikov, ravnatako tudi praga od Čite do Bajkalskega jezera in od Čite v Harbini do postaje Mandžurija. Ob Volgi so dobili sicer Čehoslovaki pomoč iz protirevolucionarnih taborov, toda so slabo oboroženi in jim manjka živeža, tako da se nahajajo v obupnem stanju. Vojni poročevalec lista „Times“ poroča, da korakajo boljševiki, katerim so se pridružili nemški in avstro-ogrski vojni ujetniki proti Vladivostoku, kjer se nahajajo Čehoslovaki v nadvse kritičnem položaju.

Stockholm, 26. avgusta. Vest, ki jo raznaša Reuter, kakor bi se bilo Čehoslovakom posrečilo vzeti Irkutsk, je kljub uradnemu tajeju resnična. Boljševiki so se zelo borili, a so morali opustiti odpor, ko se je mesto začelo dvigati proti njim. Ko so videli, da nimajo municije in da je prebivalstvo nezanesljivo, so se še bojevali dva dni. Čehoslovaki imajo 500 mrtvecev in 2000 ranjenih. Ustanovili so takoj nov sovjet in proglasili nad Irkutskim obsedno stanje.

Pl. Šuklje se ponuja.

Piše dr. E. Lampe.

Svet se je začudil, ko je slišal nove, pa izkušenejšim ljudem že znane glasove. Z veliko slovesnostjo je bilo naznanjeno, da prihaja novo razodetje.

Kadarkoli je nastopil pl. Šuklje, je vživalo človeštvo čisto posebne občutke. Kakor neko višje bitje je vselej nastopil in zahteval od razsodne in od nerazsodne množice, da s primernim spoštovanjem poslušajo njegove preroke.

Na solničnem vzhodu, koder traja mandatna doba tisoč in eno noč, se primeri, da zapoje trombe, klicarji s pozlačeni palicami stopijo med ljudstvo in kličejo: Padite na obličja, otroci prahu, kajti veličastni Maharadža se bliža! In ko leži vse pobožno na tleh, tedaj prikoraka bel slon, „podoba modrosti“, odet z dragocenimi tkaninami, in visoko na njem sedi modrost sama, veličastni Maharadža. Njegovi pogledi so zbršeni demanti in njegove besede so čisto zlato.

Tako je nastopil tudi pl. Šuklje in je svetu napovedal velika razodetja. Ker nima slona, je zajahal skromnejšo živalico. V take namene mu služi „Slovenec“.

Spominjam se, kako je že v podobnem položaju Šuklje, ko še ni bil plemeniti, zajahal z bojnimi kopljem v roki pred narod, češ, glejte me junaki! Bilo je tedaj, ko se je ponujal Slovenski Ljudski Stranki kot kandidat za deželni zbor, da bi dosegel deželno glavarstvo. Da bi se prikupil eni stranki, je izbral preprosto sredstvo: Napadal je nasprotno stranko. V „Slovencu“ se je spravil na dr. Tavčarja in ga hudo izmival. Dr. Tavčar mu ni ostal dolžan in nastala je osebna prekljarija, ki je bila jako komična. Upokojeni dvorni svetnik je s takimi manirami hotel dokazati svojo mladeniško čistost.

Sedaj ga je zopet prišlo. Da bi se prikupil mladim, napada dr. Šusteršiča. To se mu zdi v danem momentu uspešno in ne nevarno delo. Vsak pouličnjak napada dr. Šusteršiča — zakaj ne bi še pl. Šuklje poskusil v tem svojega talenta.

In res: Šuklje dokazuje mladinskemu svetu, da on bil mnogoboljši deželni glavar, kakor dr. Šusteršič. Pl. Šuklje hvali sam sebe čez vse pretege, dr. Šusteršiča pa popisuje kot popolno ničlo. Svet jemlje celo afero od šaljive strani, in ima prav. Šukljetovo izzivanje pa vendar zasluži, da se nekoliko z njim pozabavamo tudi mi, že zato, da se nekatere neresnice, ki jih je zagrešil gospod dvorni svetnik, popravijo, in da se pri tej priliki kakšna resnica pove, ki je vredna, da jo otroci slišijo.

Saj smo vendar že nekaj napredovali od tistega časa, ko se je ves slovenski svet prestrašil, kadar je pl. Šuklje zagrozil „Kvarazugonom“. Zdaj se svet smeje.

Pred vsem moram konstatirati, da je pl. Šuklje svojih bolečin sam kriv. Kdo pa je zakrivil, da je tako? Šuklje sam. Zakaj je pa sredi zasedanja deželnega zbora odstopil in zbežal s predsedniškega stola? Če je res tak junak na mejdanu, naj bi bil pa vstrajal, kakor smo vstrajali drugi!

Dalje se mi jako čudno zdi, da je pl. Šuklje svoje nazore o osebni kvalifikaciji dr. Šusteršičevi tako izpremenil. Spominjam se, da je še kot deželni glavar pl. Šuklje dr. Šusteršiča visoko čislal in govoril o njegovih zmožnostih in o njegovem značaju v izrazih najvišjega spoštovanja. Da, jaz lahko navedem dokaz, ki govori dovolj jasno. Pl. Šuklje je tako čislal dr. Šusteršiča, da ga je pustil celo korakati na svoji desni strani. Kajti pl. Šuklje — da me prav razumete — je natančen gospod, ki ve, komu gre čast, komu pa ne! To se razvidi iz sledečega dogodka, ki je vreden, da se zabeleži v kroniki naše domovine. Ko se je pl. Šuklje peljal nekdoč z gorenskimi vlakom, je pogledal skozi okno in vprl svoj pogled v sinjo daljavo. Molče je strmel v višino, stegnil roko in zamahnil v pozdrav: „Midva sva najvišja gospoda na Kranjskem.“ je dejal deželni glavar — Triglav. In kaj je storil Triglav? Molče je priznal resničnost teh besed in ni ugovarjal, „dežele Kranjske sivi poglar!“ In vkljub tej svoji veljavi je prepustil pl. Šuklje mesto ob svoji desnici dr. Šusteršiču. Da ne pretiram, pa moram priznati, da je to čast skazal načelniku stranke samo zunaj. Pred pragom deželnega dvorca je pa dejal: „Jaz stopim naprej, da ne bo izgubil vratar spoštovanja do glavarja.“

Sedaj pa naenkrat taka izprememba! Dr. Šusteršič naenkrat tako sirota, da ga pl. Šuklje gleda s svoje triglavske višine z daljnogledom, pa ga komaj zapazi!

Torej ko je prvič pl. Šuklje uničeval dr. Tavčarja, je čez njegove kosti stopil na politično površje. Dr. Tavčar se je pa branil in povedal Šukljetu, ki takrat še ni bil plemeniti, nekaj gorkih, vsled česar je bil Šuklje tako hud, da je dr. Tavčarja opozarjal celo na telesno silo svojih sinov, ki bi bili baje pripravljene se boriti za čast svojega očeta. Kdor se za to zanimivo epizodo zanima, lahko poišče v kaki knjižnici to čudno pomeniko, ki je zabavala slovenski svet nekoliko dve leti pred deželnozborskimi volitvami l. 1907.

Jaz sedaj premišlujem, kje je vzrok za izpremenjeno sodbo pl. Šukljetu o dr. Šusteršiču. Neki izvedenec mi je konstatiral, da ima pl. Šuklje tako slab spomin, da včasih dogodka in številke zameša. Drug izvedenec mi je pa poklical v spomin sodbo dr. Tavčarja, ki je v svoji polemiki našel vzrok za razne prelevitve Šukljetove v neki posebnosti njegovega značaja in je to svoje mnenje podpiral tudi z dokazi iz njegove preteklosti. Mogoče pa, da imamo v sedanjem slučaju opraviti s komplikacijo.

Bodi kakorkoli! Zgodovinsko dejstvo je, ki ga ne bo mogel utajiti tudi najzlobnejši kvaritelj slovenske zgodovine, da je nastopil pl. Šuklje zopet na plan. Strme poslušajo svet razodetja. Lloyd George je utihnil, in Wilson čaka s svojo prihodnjim poslanico, da prej Šuklje svojo poved. In on govori. Žal, je vsebina tako malenkostna, da se res ne izplača slovesni aparat. A nameni Šukljetovi so brez dvoma plemeniti. On hoče Kranjsko deželo rešiti poloma, ki ji grozi, ako takoj ne vzame vajeti v roke On, ki je edini sposoben izvršiti to delo. Hkrati bo dokazal, da tudi bodoča Jugoslavija ne more bolje poskrbeti za svoj blagor, kakor da njega sprejme na svoje čelo. Plemeniti človek ne more imeti drugih kakor plemenite namene. Dr. Kukovec v „Slov. Narodu“ razmotriva vprašanje, kdo bodi minister v Jugoslaviji. Pl. Šuklje je za kaj še višjega namenjen.

Pustimo ga, da govori, govori na dolgo in široko ter se zavija v dim lastne hvale. Potem bomo pa pogledali, kaj je povedal, da se bodo otroci kaj naučili.

Iz naših listov.

V „Slovencu“ pl. Šuklje še ne da miru. Danes mu je na poti deželni avtomobil, ker se vozi deželni glavar z njim na kolodvor, na Tirolsko in kdo ve kam še. Seveda, če bi se vozil z avtomobilom On, pl. Šuklje, bi pa peli: JETZ fahr'n nach Wien — Mit ein Automobile! — Dös kost' ja net vül, dös kost' ja net vül!

Čudno, da priznava pl. Šuklje vsaj dr. Lampetu, da je nadarjen. Nekaj napredka je torej le. Bo že boljše počasi.

„Slovenski Narod“ prinaša razgovor svojega zagrebškega dopisnika s poslancem Wilderjem o politiki koalicije. Zanimiv je sledeči pasus tega razgovora: Radikalizem za vsako ceno vodi do neumnosti in do katastrofalne politike...

Če bi napisali to mi, maroderji in zdajalci! Sicer je pa koalicija itak narodnoizdajalska, kakor poročamo na drugem mestu.

„Naprej“ se pritožuje z „Arbeiter-Zeitung“, da nimamo niti v Avstriji niti v Nemčiji nobene parlamenta. V drugem članku se bavi z vprašanjem o razmerju socializma do Narodnega Sveta. Predlaga jugoslovanski socialistični shod, ki naj ugotovi razmerja posameznih frakcij med seboj.

Po domovini.

Iz seje deželnega odbora dne 24. avgusta 1918. Glede slovenske trgovske šole se sklene: Deželni odbor prosí vlado, da kakor v drugih manjših mestih tudi v Ljubljani sezida poslopje za trgovsko šolo, katero poslopje naj bi za sedaj sprejelo „Slovensko trgovsko šolo“ in bilo zidano tako, da bi bilo primerno tudi za bodočo „Slovensko trgovsko akademijo“. Ker so sedanjí prostori Slovenske trgovske šole tako pomanjkljivi, da na uspešen razvoj šole v njih ni misliti, se naproša, da bi se stavba izvršila že med vojsko kot nujna zgradba. Deželni odbor je pripravljen v ta namen preskrbeti pripravnost stavbišča. Ako bi bila nova zgradba med vojno popolnoma nemogoča, bi bil deželni odbor pripravljen, preskrbeti in adaptirati prostore proti povračilu stroškov.

— Na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani so postavili leta 1682 deželni stanovi po zaobljubi lepi spomenik Matere božje brezmadežnega spočetja. Ta spomenik je sedaj temeljite poprave potreben. Da ne bi propadel ga prevzame v oskrbo mestna občina ljubljanska, čemur deželni odbor pritrdi. Določi se način, kako vporabljeti denar iz zbirke za osleple vojake. — Za dneva zavetišča ljubljanski šolski mladini, ki so se izkazala kot nujno potrebna, se imajo sredstva zložiti iz prispevkov države, mestne občine ljubljanske, dežele in prostovoljnih doneskov privatnikov. Deželni odbor je izdatno podprl dneva zavetišča z denarnimi prispevki in z nakazilom živil. Ostali faktorji so pa v tem zaostali. Ministrstvo za socialno oskrbo ni k trajnemu obstoju zavetišča določilo nobenega obveznega prispevka in tudi mestna občina stavi pogoje, ki niso sprejemljivi. Vsled tega je obstoj te vsled vojnih razmer t. ko nujno potrebne naprave ogrožen. Po dosedanem proračunu je treba k vzdrževanju najmanj 90.000 K na leto, katere svota se pa vsled splošne draginje utegne še zdatno zvišati. Deželni odbor pričakuje od vseh poklicanih faktorjev, da k temu socialnemu delu po svoji dolžnosti prispevajo.

— Tistim učiteljskim osebam, ki po sklepu državnega zbora ne bi mogli dobiti državnega nabavnega prispevka ker dne 1. decembra niso bili v aktivni učiteljski službi, dasi so službovali prej in poslej, se iz deželnih sredstev dovoli ta prispevek. — Poročilo deželnega odbornika dr. Zajca glede zboljšanja preskrbe civilnih bolnikov v deželni bolnici, katera je po vojnih razmerah hudo prizadeta, in glede skrbi za tuberkulozne se vzame na znanje. — Mestni občini ljubljanski se proti naknadni pritrditvi deželnega zbora dovoli pobirati davek od veselic in se dotični sklep predloži v Najvišji sankcijo. — Nadalje se sklene: „Občine, ki pobirajo samostojno naklado na pivo, se pooblaste, da smejo v letu 1918 od dneva razglasitve Najvišjega odobrenja tega sklepa dalje, poleg samostojne naklade na pivo pobirati tudi še samostojno naklado na nadomestilo piva po smislu § 2. odst. I ukaza finančnega ministrstva z dne 28. julija 1917, drž. zak. št. 320, in sicer največ do tistega zneska, kakor jim je dovoljena naklada na pivo. Temu sklepu se izposluje Najvišje odobrenje.“ — Sklene se nov statut za deželni muzej. — Občinsko gospodarstvo v Novem mestu je bilo med vojnim časom popolnoma nepostavno, iz česar so nastale jako kvarne posledice. Zaradi

tega se odreče novomeški občini dovolitev za pobiranje doklad v kolikor so iste odvisne od privolitve deželnega odbora. — Ker sta se občinska zastopa v Brusnicah in v Kropi uprta pozivu deželnega odbora, da sklepata o izjavi proti veleizdajskemu početju dr. Trumbiča in tovarišev, se predlaga glede teh dveh občinskih zastopov deželni vladi razpust.

Hrvatsko-srbska koalicija obsojena na smrt. Glavno glasilo hrvatsko-srbske koalicije, „Hrvatska Rijec“, je prineslo o ljubljanskih slavnostih samo kratko notico. To seveda „jugoslovanski“ „Hrvatski Državi“ ni prav in piše pod zaglavjem: „Hrvatska Rijec“ — bez riječi: Petek, sobota in nedelja so bili v Ljubljani in na Doljenkem veliki slovanski dnevi. Prišlo je tu do znamenitih izrazov slovenske vzajemnosti, zlasti za politično in gospodarsko zvezo Čehov, Poljakov in Jugoslovani. Vsi naši listi objavljajo o teh dogodkih kakor tudi važnih političnih izjavah obširna poročila. „Hrvatska Rijec“ nima zanje, izvzemši par vrstic, niti besede! „Hvatska Rijec“, prva in najstarejša boriteljica za narodno edinstvo in slovansko vzajemnost! Bralci „Hrvatske Rijeci“, ki čitajo samo ta list, nimajo pravega pojma in znanja o vsem, kar se je minule dni zgodilo v naši Sloveniji. Oni ne smejo vedeti tega ali zaradi strahu koalicionašev pred Wekerlejem, ali zaradi sramu pred lastnimi pristaši, ker se poleg svetovnoznanih imen Stanjka, Klofača, Skarbeka, Glombinskega itd. ni moglo med imeni prisotnikov, čitati niti eno edino ime kakega koalicijskega vodje? Pride pa še lepše: Pod naslovom „Opasne pojave“ je zapisala „Hrvatska Rijec“ članek, katerega priporočamo zlasti naši duhovščini v skrben pretres in ki natanko kaže: prvič, kdo je pravi gospodar v koalicii (to so Srbi) in drugič, kakšno hvalo bodo želi tisti, ki sedaj delajo za potvorjeno, ponavljamo izrečno, za potvorjeno, v velesrbskem smislu umevano majniško deklaracijo: List piše: „Dočim se naša liberalna in demokratska družba, katera tvori večino našega naroda, naravnost bojzljivo izogiba razpravljanju vprašanj, po katerih bi se mogel zanesti v narod razdor, se klerikalci z nepojmljivo drznostjo lotevajo vprašanj, v katerih je naš narod najbolj občutljiv, in hočejo sedanji trnutek izkoristiti za zavarovanje svoje trajne moči v narodu. Abstrahirajmo sedaj od pojave, da v jugoslovanskem gibanju, ki se je razvilo na temelju dunajske deklaracije, igrajo glavno vlogo in govore glavno besedo klerikalci. To se je posebno sedaj pokazalo ob priliki sestanka v Ljubljani, kjer se je v zunanji sceneriji šlo tako daleč, da se je škof Jeglič instaliral kot pokrovitelj cele akcije in se je njegovo sporočilo na komerzu udeležencev prečitalo kot nadnaravna objava ter se je smatralo za potrebno, da se mu pokloni posebno odposlanstvo v imenu slovenskih gostov.“ List opozarja nato na znane članke krškega škofa dr. Mahniča in zaključuje: „Čakali smo, da vidimo, ali kateri neodvisnih demokratskih in liberalnih listov, ki podpirajo jugoslovansko gibanje v zvezi s klerikalci, vsrane proti temu, da klerikalci podajo temu gibanju to označbo in da ga hočejo uporabljati v svoje proselitiske namene. Ker pa tega nismo dočakali, temveč celo vidimo, da se voditelji tako umevanega klerikalizma postavljajo v prve vrste boriteljev, smo smatrali za svojo dolžnost, da naš narod opozorimo na te nevarne pojave.“ Ta članek je vzbudil vse jugoslovanske liste do skrajnosti; tržaška „Edinost“ pravi celo, da se je „Hrvatska Rijec“ vredno priklučila ostalim izdajalcem naše jugoslovanske stvari: Šušteršičevce, Novice, frankovska „Hrvatska“ in koalicionaška „Hrvatska Rijec“: trojica je polna. — Sami izdajalci, kamor oko pogleda! V Zagrebu pa menda že merijo prostor, kjer bodo postavljene vislice za koalicionaške narodne izdajalce!

Cena in teža kruhu. Od danes, dne 27. avgusta se bo pekel 600 g težak kruh, ki stane 64 vinarjev. Pekarne se opozarjajo, da mora tehtati sveže pečen hleb kruha polnih 600 g ter da se ne sme zaračunati višje kakor po 64 vinarjev. Tozadnevni prestopki se bodo sodno zasledovali in kaznovali.

Pregledovanja oproščencev ne bo. Dombanski minister se je izjavil o pregledovanju oproščencev sledeče: Pregledovanje o nesposobnosti oproščencev rojstnih letnikov 1892 do 1866 ni nameravano. Zato so vse morebitne vesti o tem izmišljene.

Cesarjev brat nadvojvoda Maks je imenovan za korvetnega kapitana.

Vojno-poštna vest. Promet z zasebnimi poštnimi zavetki je pod obstoječimi pogoji od sedaj dalje dopuščen tudi na naslednje vojno-poštne urade: 145, 292, 397, 415, 433, 530, 581, 648, 1062.

Smrt. Umrl je v Zagrebu po dolgi, mučni bolezni v četrtek črkostavec Franjo pl. Sladovič, znan po vsem slovenskem svetu kot neprekosljiv šaljivec, ki je nastopal tudi kot igralec pri različnih narodnih prireditvah. — Umrla je v Kranju dne 22. avgusta ob 11. ponoči gospa Antonija Rebolj roj. Dolenc, soproga obče znanega živinskega trgovca Ignacija Rebolja. — V Litiji je umrla ga. Alojzija Haslinger. Pogreb se vrši danes. — Umrla je v Krškem ga. Lina Anžiček roj. Geiger, soproga odvetniškega koncipijenta Ferdinanda Anžiček. Pogreb se vrši danes. — V Trstu so v nedeljo pokopali 72 let starega obče znanega, narodno zelo delavnega delavca Ivana Hvasitjo. Mož je bil uslužben v ladjedelnici in se je tam smrtno onesrečil. Bil je rodom s Posavja. Ostalo svoje zadnje ure kljub starosti vedno boder in čil.

Poroke. Poročil se je Fran Adamič, lastnik trvdke Ivan N. Adamič v Ljubljani s Heleno Tomšič. — V Celju se je poročil odv. kand. in rez. poročnik gorskega strelskega polka dr. Šandor Hrašovec z Mimiko Confidentijevo iz Sovodne.

Redovna vest. Za provincijalno prednico avstrijske uršulske provincije je izvoljena preč. g. M. Katarina Majhnič, prednica uršulskega samostana v Škofji Loki.

Naslov ravnatelja so dobili nadučitelj Ivan Farkaš pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, Alojzij Trobej v Šoštanju in Simon Gajšek v Dobovi pri Brežicah.

Šestino svetinjno za 40letno zvešto službovanje so odlikovani prvi strojniki „Avstrijskega Lloyd“ Fran Kukovec, Fran Burlo in Anton Pavlin.

Poljske tatvine v ljubljanski okolici se strahovito množijo. Tatovi so raznih stanov, najbolj se pa odlikujejo neki vjetniki, ki nabero kar cele vreče krompirja in ga po mestu prodajajo. Javna straža ne zadostuje proti takim uzmovičem, če pa posestnik sam straži, se mu lahko še slabo godi, če na svojem posestvu ne beži pred uzmoviči. Seveda je to v največjo škodo splošni prehrani.

Nesreča z avtomobilom. Smrtna nesreča se je pripetila pri Pristavi pri Trzici v petek popoldne. Okoli druge ure popoldne se je pripeljal iz Kranja s krompirjem naložen tovorni avtomobil barona Borna. Poleg šoferja je sedel Bornov gozdar Fran Sombichler in občinski tajnik Josip Weber, na krompirju pa neki delavec. Na ovinku državne ceste pred Pristavo se je hotel šofer izogniti nekemu vozu. Avtomobil se je pa pri tem na levi strani ceste preveč nagnil, zadel na železno ograjo, jo prelomil in se zvrnil po pobočju nizdol. Delavec in šofer sta takoj skočila z avtomobila Sombichler je bil težko poškodovan, občinski tajnik Weber pa je obeležal pri prči mrtev.

Tatvina tobaka. Konrada Lačen, premikača na juž. železnici v Mariboru, je prišla 23. t. m. mestna policija in izročila sodišču. Dolge ga, da je ukradel na kolodvoru iz nekega voza 1000 zavojev cigaretnega tobaka.

Izgubljen denar. Od Cojzovega grabna po Rimski cesti do Tržaške ceste je v soboto zvečer krog šeste ure izgubila revna delavka v kuverti bankovec za 20 in bankovec za 10 kron, vso svojo tedensko mezdo. Na kuverti je bilo pisano „Ana“. Pošteni usmiljeni najditelj naj odda denar v Zadržni tiskarni.

Drobiž.

Ministrski svet.

Gradec, 26. avgusta. Kakor javlja „Grazer Volksblatt“, so obravnavali v zadnjem ministrskem svetu tudi različna armada vprašanja. Novih prebiranj ne bo, ampak samo pregledovanje že v vojaški službi stojećih oseb.

Ogrski ministri pri avdljenci.

Dunaj, 26. avgusta. Po predvčerajšnji konferenci ministrov zaostali ogrski finančni minister Popovics in trgovinski minister Sztereny sta bila včeraj dopoldne pri cesarju v avdljenci. Avdljenca finančnega ministra je bila sklenjena že pred skupno konferenco, dočim so ministra Szterenyja še le naknadno obvestili, da ga cesar želi sprejeti v avdljenci. Prvi je bil v avdljenci Popovics, ki je poročal o tekočih zadevah in o zasedenju mesta guvernerja avstroogrske banke. Kakor se čuje, ima postati guverner bivši finančni minister Spitzmüller. Potem je cesar sprejel Szterenyja v avdljenci, ki je trajala pet četrt ure. Finančni minister Popovics se je tekom dneva dalje časa razgovarjal s finančnim ministrom bar. Wimmerjem in viceguvernerjem avstroogrske banke.

Dunaj, 26. avgusta. Že nekaj dni krože vesti, da je guverner avstroogrske banke imenovan. Pri tem prihajate v poštev dve osebnosti. Glasom poročila ob avtoritativne strani pa je to netočno. Do sedaj so se bavili samo s stvarnimi okoliščinami, guvernerja pa najbrže predlaga ministrstvo.

Delegacije bodo sklicane?

Dunaj, 26. avgusta. Predsednik avstrijske delegacije poslanec prelat Hauser je došel na Duna. V parlamentarnih krogih spravljajo njegov prihod v zvezo z dejstvom, da hoče baron Husarek sklicati delegacije.

Konferenca o aprovizaciji.

Dunaj, 26. avgusta. Danes se je vršila konferenca ministrov, ki se je bavila z gospodarskimi zadevami in z vprašanjem aprovizacije.

Brezmesni dnevi na Hrvatskem.

Zagreb, 26. avg. Uradni list objavlja odredbo o dveh brezmesnih dneh. Tekom vojne je bilo uživanje mesa na Hrvatskem neomejeno.

Carjevi morilci.

Stockholm, 25. avgusta. Enega izmed carjevih morilcev so prijeli in usmrtili, drugi so v ječi.

Nesreča na železnici.

Dunaj, 26. avgusta. Pri Ratzu na Nižjem Avstrijskem je nali tako spral železnički nasip, da je tir popolnoma izpodkovan. Vsled tega je skočil osebni vlak severozapadne železnice s tira. Lokomotiva in službeni voz sta se prevrgla; pet vozov je zgorelo, trideset oseb je manj ali huje poškodovanih.

Zverinska ženska.

Dunaj, 26. avgusta. Policija je zaprla pomožno delavko Josipino Zelovodsko, ki je s kladivom umorila osemdeset let staro Veroniko Veselo v svojem stanovanju in jo oropala. Zelovodska je imela natrohnelo truplo Vesele že dvajset dni v svoji spalnici.

Gluhonem vlomilec.

Budimpešta, 26. avg. Sedaj je policija izteknila gluhonemega zločince Krausa, ki je zadnje tedne zagrešil 45 vlomov.

Blagoslov iz Galicije.

Budimpešta, 26. avgusta. Danes je privedla policija nov pogon. Pri tem je zopet vlovila 22 oseb, po večini Galičanov, ki jih je zaprla radi zakonite trgovine.

Umor radl sladkorja in tobaka.

Marmaros Szigeth, 26. avg. V Nusztu so zaprli učitelja Poljanskega, brivca Schmiedla in uradnika Romana radi suma umora. Omenjeni so se v noči na kš. avgust vozili s talmudistom Ickovičem v čolnu preko Tise in so ga vrgli v vodo, zvezši mu 5 kg sladkorja in 5 kg tobaka.